Beantwoording schriftelijke vragen artikel 43 Reglement van Orde

Kenmerk van de vraag	**:**	26-13
Datum indienen vraag	:	23 juni 2026
Vraagsteller	:	Mevr. A. Vellema-Plazier (CU) en mevr. E. Pilat (PRO Achtkarspelen)
Portefeuillehouder	:	Dhr. T.O. Brinkman
Datum akkoord college	:	11 augustus 2026
Zaak- en stuknummer	:	026062218858/26ZG042241

Underwerp
Verdeling SPUK-gelden, afbouwen gesloten jeugdzorg en continuering jeugdhulp

Ynlieding
Naar aanleiding van de opdracht van het Rijk om de gesloten jeugdzorg (jeugdzorg plus) af te bouwen en eerder zorgelijke situaties rondom de financiële situatie van Jeugdhulp Friesland is voor/met Jeugdhulp Friesland een continuïteitsplan opgesteld waarin de te maken kosten voor afbouw zijn opgenomen. Het Rijk heeft hiervoor een SPUK-regeling uitgekeerd van 13,9 miljoen voor de 3 noordelijke provincies (3 Noord). Nu blijkt de verdeling van de SPUK-gelden door de interne verdeling binnen 3 Noord negatief uit te pakken voor Jeugdhulp Friesland en daarmee Fryslân met betrekking tot de vergoeding van de gemaakte kosten voor transitie. Zodanig dat de continuïteit van jeugdhulp volgens Jeugdhulp Friesland in gevaar komt. Hierop heeft de centrumgemeente Leeuwarden aangeboden om eerder gegeven voorschotten aan Jeugdhulp Friesland om te zetten in een lening. Dit is volgens Jeugdhulp Friesland voor de continuïteit van Jeugdhulp Friesland echter geen oplossing gezien de ontstane financiële situatie nu de vergoeding lager uitpakt.

Fragen en antwurden

1. Hoeveel jeugdigen in Achtkarspelen maken gebruik van jeugdzorg plus?
   Antwoord:
   Op dit moment zijn er geen jeugdigen uit Achtkarspelen die gebruik maken van jeugdzorg plus. In het eerste half jaar van 2026 zijn er 2 jeugdigen die hier kortdurengebruik van hebben gemaakt.

2. Wat zijn de mogelijk consequenties voor deze en eventueel toekomstige jeugdigen in Achtkarspelen die gebruik maken van de zorg die Jeugdhulp Friesland biedt?
   Antwoord:
   De Friese wethouders jeugd hebben op basis van een advies van SDF en een financiële analyse door vertegenwoordigers van Friese gemeenten de conclusie getrokken dat met het omzetten van het voorschot in een lening de continuïteit van zorg niet in gevaar komt.

3. Is Achtkarspelen van mening dat de verdeling van de beschikbare 13,9 miljoen voor de noordelijke provincies onrechtvaardig is verdeeld met het deel van € 726.000 voor Fryslân/Jeugdhulp Friesland? Dit ook in samenhang met het continuïteitsplan waarin de gemaakte kosten voor de transitie (4 miljoen) reeds bekend waren?

Antwoord:
De Friese wethouders jeugd hebben afgesproken zich voor de SPUK te richten tot de rijksoverheid. Het beeld is dat het rijk JHF meer dient te compenseren voor de kosten.

4. Klopt het dat er zowel door de gemeente Leeuwarden (SDF) als Jeugdhulp Friesland steeds vanuit werd gegaan dat deze kosten vanuit de SPUK-gelden zouden worden vergoed?
Antwoord:
De SPUK regeling is eind 2024 vastgesteld en gepubliceerd. En betreft middelen voor de afbouw van bestaande voorzieningen, de ombouw van bestaande voorzieningen naar de nieuwe jeugdhulp plus voorzieningen en het opbouwen van alternatieven voor de jeugdhulp plus. De kosten van JHF vallen met name onder "afbouw". In veel landsdelen worstelen jeugdhulpregio's en aanbieders met toepassing van de regeling. Dit beeld is in 2025 ontstaan. Vooraf was daarmee voor de Friese gemeenten geen zekerheid over de vergoeding.

5. Daarnaast gaat het grootste deel van de noordelijke SPUK-gelden, namelijk 13 miljoen naar de Drents/Groningse jeugdhulporganisatie Elker (Bron LC 18-6). Hoe is deze verdeling binnen 3 Noord ontstaan?
Antwoord:
Elker biedt ook plaatsen aan Friese jeugdigen en is daarmee niet een Drents/Groningse jeugdhulporganisatie. Het aandeel Friese kinderen bij Elker is overigens in verhouding hoog. Aan de Groningse, Drentse en Friese bestuurders (tezamen 3Noord) lagen twee redeneerlijnen voor: een smalle toepassing van de regeling en een ruimere. De meerderheid van het overleg heeft ingestemd met de smalle redeneerlijn (726.000 EUR).

6. Wat heeft Achtkarspelen, dan wel SDF mede namens Achtkarspelen gedaan om de huidige verdeling meer in lijn te brengen met de berekende kosten in het continuïteitsplan van Jeugdhulp Friesland?
Antwoord:
SDF heeft een ruimere toepassing voorgelegd aan het bestuurlijk overleg 3Noord. Deze ruimere toepassing komt naar het oordeel van SDF meer tegemoet aan de grondslag en bedoeling van de SPUK.

7. Zijn er volgens het college aspecten die deze verdeling eventueel wel rechtvaardigen?
Antwoord:
Ja. De algemene beschrijvingen van de SPUK bieden ruimte voor de smalle benadering. Daarmee past deze binnen de regeling. Maar naar het oordeel van het college is de gekozen verdeling echter niet redelijk en billijk.

8. Hoe worden de belangen van de 18 Friese gemeenten en meer specifiek Achtkarspelen behartigd in 3 Noord?
Antwoord:
SDF verzorgt, veelal na consultatie of besluitvorming conform de centrumregeling, de voorbereiding van de besluitvorming. Het bestuurlijk overleg 3Noord bestaat uit portefeuillehouders van Groningen, Drenthe en Friesland, twee portefeuillehouders per provincie.

9. Hoeveel zouden de kosten specifiek voor Achtkarspelen zijn als de 18 Friese gemeenten alsnog zouden besluiten de gevraagde 4,1 miljoen te vergoeden aan Jeugdhulp Friesland?
Antwoord:
Alle gemeenten in Fryslân dragen bij naar rato bij. De kosten voor Achtkarspelen bedragen in dat geval € 176.300,-.

10. Is Achtkarspelen bereid hierin te investeren met het oog op de essentiële continuïteit van Jeugdhulp Friesland?
Antwoord:
Gemeente Achtkarspelen is bereid dit bedrag te investeren als de zorgcontinuïteit door Jeugdhulp Friesland in het geding zou zijn.

11. Zo nee, wat kan Achtkarspelen eventueel in samenwerking met de 18 Friese gemeenten doen om de continuïteit van Jeugdhulp Friesland en daarmee de toegang tot jeugdzorg in Achtkarspelen te garanderen?
    Antwoord:
    Dat is reeds gebeurd met de overeenstemming die de Friese portefeuillehouders op 13 mei jl. bereikten door het verleende voorschot niet in juni 2026 op te eisen maar om te zetten naar een lening die in drie jaar terugbetaald moet worden.

12. Wat betekent de ontstane situatie in bredere zin voor de transitie van jeugdzorg en het werken aan de hervormingsagenda jeugd in Achtkarspelen?
    Antwoord:
    De financiële positie van JHF blijft nog enkele jaren kwetsbaar. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat een beroep gedaan wordt op Friese gemeenten bij de transitie in de vorm van middelen of bijvoorbeeld garantstellingen. Een wezenlijk verschil met de steunaanvraag is dan dat de Friese gemeenten een bijdrage leveren aan het zorglandschap. En niet publieke middelen toekennen aan de bedrijfsvoering van JHF.

13. Heeft Achtkarspelen (eventueel i.c.m. SDF) uitwijkmogelijkheden om de jeugdzorg (plus) aan de jeugdigen in Achtkarspelen te garanderen als Jeugdhulp Friesland door de ontstane situatie deze niet meer kan bieden?
    Antwoord:
    De jeugdzorg plus is gegarandeerd met het contract met Elker. Voor de alternatieven voor de jeugdhulp plus zijn er uitwijkmogelijkheden zoals genoemd onder vraag 12.

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Jong	J.D. de Vries MSc
gemeentesecretaris	burgemeester